

S I R E,

26. VIII. 43
Nu am înțeles până astăzi să aducem la cunoștință
Majestății Voastre niciun fel de întâmpinare cu privire la eveni-
mente care se desfășoară, socotind că delegarea puterii de a con-
dica statul dată domnului Mareșal Antonescu, era totdeauna o in-
dicațiune de a ne adresa Domniei Sale, atât timp cât Majestatea
Voastră îi menține puterile cu cari a fost investit.

Demersul nu socoteam că e bine ca în timp de războiu,
Cercana să fie amestecată sub nici o formă în discuțiunile de ordin
politic.

Demersul de acum către dl. Mareșal Antonescu e însă de-
terminat de o chestiune de excepțională gravitate, de a cărui re-
zolvare depinde însăși soarta țării și care depășește răspunderile
politice obșnuite.

În consecință, socotim că a venit momentul să-I aducem
la înalta cunoștință a Majestății Voastre punctul nostru de vedere,
care reprezintă de altfel sentimentul opiniei publice.

Majestatea Voastră va găsi aci alăturat memoriul ce
l-am trimis domnului Mareșal Antonescu, și o rugăm să binevoiască
a lua act despre el.

Suntem SIRE, cu omagial devotament, ai Majestății
Voastre prea plecați servitori.

București, 12 August 1943

Președintele Partidului
Național-Liberal
(ss) C.I.C.Brătianu

Președintele Partidului
Național-Tărănesc
(ss) Iuliu Maniu

Domnule Mareșal,

Încă din clipa în care trupele noastre recâștigând
provinciile răpite în vara anului 1940, au început a purta războiul
alături de armatele germane, dincolo de Nistru, V'am atras conti-
nuu atențiunea printr'un gir neîntrerupt de memorii și proteste, că
România nu trebuie să depășească în operațiunile militare în cari se
găsește angajată, caracterul strict defensiv al războiului pe care-l
duce.

Cu deosebire după terminarea campaniei anului 1941,
atunci când și unele căpetenii militare se rostiseră împotriva par-
ticipării mai departe a armatelor noastre la luptele din Răsărit,
am stăruit din nou asupra necesității de a nu istovi forțele arma-
tei române în luptele duse și depărtate de hotarele țării și de obi-
ectivele ei firești și asupra nevoiei de a le păstra pentru reali-
zarea integrală a revendicărilor naționale amenințate și încălcate
de vecinii noștri direcți.

Am repetat acest demers, înainte ca armatele noastre
să ia parte la ofensiva anului 1942, ce le-a dus până în Caucaz și
pe Volga, prevestind din nefericire în zadar, dezastrele la cari
erau expuse luptând atât de departe de țară.

Am intervenit din nou în același scop, după ce se înche-
iase dureroasa experiență a pierderilor uriașe suferite în cotul
Donului și la Stalingrad, mădăjduind că macar acum se va ține seamă
de aceste împrejurări tragice, spre a se readuce în țară toate ar-
mata noastră, în scopul refacerii și reorganizării ei.

În fine, nu demult, după ce primul ministru al Ungariei
dl. Kallay, a anunțat în declarațiile sale cunoscute că întreaga
armată ungară a fost retrasă de pe frontul de Răsărit și că ea se
pregătește să lupte numai pentru țelurile politice maghiare, am
cerut din nou, să se aducă în țară trupele de pe frontul îndepărtat
al Cubanului pentru a străjui hotarul descoperit al Ardealului Ro-
mânesc.

Toate aceste demersuri au întâmpinat din partea Dv.
o hotărâre împotrivire sau au rămas fără răspuns.

Avem un prea mare sentiment al răspunderii spre a nu ne
înfriga toate consecințele inițiativei noastre și a nu ne da sea-
ma, că mai presus de orice, trebuiesc făcute toate eforturile

- 2 -
pentru a păstra nu numai armata dar și suveranitatea Statului nostru.

În momentul în care ne aflăm, trebuiesc totuși considerate următoarele puncte de vedere:

Mai întâi, necesitatea de a nu împinge la extrem, prin nici un mai reprezentă un sport militar noastre, al căror număr Angliei și Statelor Unite, puteri cu cari nu avem nici un motiv să uităm că guvernul britanic, cu care ne aflăm în războiu, a declarat că nu va ține seama de arbitrajul dela Viena, pe când aliații noștri actuali cari sunt autorii arbitrajului, îl consideră în vigoare și că nu este admisibil să continuăm a lua parte la conflictul actual mondial în contra democrațiilor dela cari putem spera ocrotirea intereselor noastre naționale și spirituale.

Nu trebuiesc date deasemeni pretexte Rusiei spre a putea invoca motive de securitatea în îndeplinirea scopurilor ei imperialiste, nici să înrăutățim raporturile noastre pantru viitor cu Rusia, cari trebuiesc să fie de bună vecinătate.

De altă parte, nu putem pierde din vedere că Germania nu mai are inițiativa operațiunilor militare și nu va mai putea dicta condițiunile păcii.

Prăbușirea fascismului nu mai face posibilă organizarea unitară a Europei, după programul Axei.

Italia nu mai poate considera participarea sa la războiu ca o crudiadă contra bolșevismului și nici nu se știe cât timp va putea continua lupta. E de prevăzut că în scurt timp va căuta să încheie pacea.

În ce situație rămâne atunci România, ca singură colaboratoare a Germaniei, într'un războiu purtat în interiorul Rusiei?

Soldatul român nu înțelege scopul unei lupte atât de îndepărtate. Cele câteva divizii ce se mai află pe front nu pot determina soarta războiului. Dacă Germania nu poate ține piept adversarilor săi, sacrificiul ultimelor forțe militare ce ne-au rămas e inutil pentru rezultatul final al războiului. El ar pune însă țara noastră într'o situație periculoasă față de vecinii noștri, ungurii, cari nu se sfiesc să declare că-și rezervă armatele pentru realizarea scopurilor politice lor naționale.

Pe lângă aceasta, în ultimele săptămâni s'au înregistrat avertismente din partea puterilor aliate, că de nu vom retrage trupele cari luptă pe frontul rusesc, țara noastră va suferi bombardamente aeriene.

La 1 August, această amenințare s'a realizat și instalații de mare însemnătate ale regiunii noastre petrolifere au fost distruse de bombardamentul aviației americane, fără să mai socotim jertfele populației civile. De aici înainte ne putem aștepta ca aceste distrugerii să se intensifice și ca întreaga economie a țării să fie adânc turburată.

Va fi România în stare să repare toate distrugerile cari vor fi fost efectuate, iar puterea ei nu va fi cu totul sleită față de aceea a vecinilor cari și-au păstrat forțele intacte?

Ați înfățișat participarea noastră la războiu ca o crudiadă în contra bolșevismului, în loc de a arăta că scopul nostru nu a fost altul decât de a redobândi Basarabia și Bucovina.

Se mai lasă impresia că am voi să anexăm Transnistria, ca o compensație pentru Ardealul pierdut, fapt care ar spori în viitor dușmănia puternicului nostru vecin dela Răsărit și face ca opinia publică din alte țări ale Europei să nu mai înțeleagă rostul războiului pe care-l ducem.

Astăzi când evenimentele se precipită, trebuie ca ceea ce nu s'a făcut în urma demersurilor ce v'au fost aduse la cunoștință în atâtea împrejurări, să îndepliniți măcar acum, când situația politică și militară vă arată că participarea noastră mai departe la războiu nu poate duce decât la o catastrofă, ce trebuie evitată cât mai este timp.

Nu este admisibil ca Națiunea Română să fie angajată și reținută într-o conflagrațiune universală prin voința unei conduceri contra opiniei publice, iar armata ei ținută departe de hotarele țării periclitată din toate părțile. Națiunea Română cere să se termine acest războiu, iar armata ei să fie adusă acasă ca să apere hotarele țării și glia strămoșească.

Primiți vă rugăm, Domnule Mareșal, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

12 August 1942

Președintele Partidului
Național-Liberal
(ss) C.I.C. Brătianu

Președintele Partidului
Național-Tărănesc
(ss) Iuliu Maniu

iar trupele aduse din Rusia să fie întrebuințate împreună cu alte trupe noi ce se vor mai aduce, pentru pacea Europei, care este interesata noastră frontieră.

În continuare, se arată, că dacă poporul întreg a vrut însoțirea războiului actual în contra sovietelor, aceasta se datorază faptului că acest războiu ne-a apărut totuși ca un războiu de apărare, fiind atacat de Rusi în 1940.-

A fost o greșală, de care dl. Mareșal Ion Antonescu a fost prezădit la timp, că s'a oțut a se transforma acest războiu defensiv, într'un războiu ofensiv.

Deoarece, se mai vede, că președintele, este și preocupat să se facă de posturile de radio românești, să aibă un limbaj conciliant față de anglo-americani, alături de războiul nostru de rezistență față de aliați, cari au luptat alături de noi și între principalele națiuni și democrații, luptă pentru a se realiza libertatea întregită.-

Acum este sentimentul poporului român și al tuturor românilor să se poată face astfel, să lupte cu toată unitatea națională.

Decizia camerală de astăzi este deci de a se concentra la luptă pentru realizarea legiferărilor noastre.

Se încheie, conștientizând că trebuie să se poată face cu încredere alături de anglo-americani, că alături de aliați, alături de dl. Berthelot, fapt care este de a se înțelege de toată lumea, că se-l roagă să se-l facă astfel pe lângă guvernul român, Vicepreședintele consiliului de națiuni, ca să se poată face pe lângă toți românii.